

Η ΙΔΙΟΤΡΟΠΙΑ ΤΩΝ ΠΟΙΗΤΩΝ

Η ΓΥΝΑΙΚΑ ΤΟΥ ΕΡΡ. ΧΑΪΝΕ

Φύλαξ ἀγελάδων.—Άγριξ, ἀμέρρωτη, κκπριτσόδα, γκρινιάρκ, θηριώδης.—Ο έρωσ των, τó νοικοκυριό των, ó γάμος των.—Η λατρεία τού ποιητῶ πρὸς αὐτήν.—Αἱ τελευταῖαι ἡμέραι τού Χαΐνε.

ΤΑ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΑ τῶν ποιητῶν εἶχαν πάντα κακὴ φήμη, ἀλλὰ ὁ συγχρόνος βίος τοῦ Έρριζου Χαΐνε ἔχει κάτι τι τὸ ἐντελὸς διό τοῦ. Πολλοὶ ἀπὸ τοὺς βιογράφους του ἀναφέρουν πῶς τὸ σπίτι του δὲν ἦταν ποτὲ ἴσους. Μόλις οἱ ἐπισκέπται του πατοῦσαν στὴ σκαλα τὸ φτωχικὸν του ἑνα δαιμονισμένον ντραμποῦρι τοὺς ὑποδέχτανε καὶ νομίζαν πῶς εἰσέρχονται σὲ θηριοτροφεῖο!...

Ὅλες ὡς αὐτὲς ἡ γχοίνεις μὲ τὸ ἕτερον ἡμισὺ του ἐφαινότον φυσικότερες στὸ Χαΐνε, ὁ ὁποῖος ἀντιλαμβάνετον τὸν γάμο σάν μιὰ ἀτελείωτη μονομαχία! Ἐβρισκε φρονιχὴ τὴν ἐχθρικὴ στάσι μεταξὺ τῶ ἀρεσῶν καὶ τοῦ θήλεος, ἤθελε ὁμοῦ τὸ ἀρεθὲν νὰ εἶνε πάντα τὸ δυνατώτερον μέρος κ' ἔκτεινε ποὺ θὰ εἶχε τὴ νίκη.

«Τὸ νὰ δείχνῃ ἡ γυναίκα, ἔγραφε σὲ κάποιον φίλο του, συχνὰ τὰ δόντια της στὸν ἄνδρα της, δὲν με πειράζει καθόλου, ἀρκεῖ τὰ δόντια της νὰ εἶνε μικρὰ καὶ κάτωστρα σάν μαργαριτάκια. Τὶ σημασία ἔχει ἂν ἡ γυναίκα χονεῖ ἀφρονα δάκρυα, ὅταν τὰ δάκρυα αὐτὰ εἶναι ὑποφωραίνουμ, ἢ ἂν χτυπᾶ τὰ πόδια της στὸ πάτωμα, ὅταν αὐτὰ τὰ πόδια εἶνε χαιρωσιζομένα καὶ κομψὰ; Ὑπάρχει ἐξ ἄλλου ὑψώτοτερον πράγμα σ' αὐτὸ τὸν ζόμο αὐτὸ τὴν συμφιλίωσι ποὺ ἐρεχεται ὕστερα ἀπὸ τὴν συγχρὴν ἐξίδα;»

Ὅ Χαΐνε μισοῦσε τὶς διανοητικὲς γυναίκες. Ἐλάτρευε τὰς μετρίας διανοήσεως καὶ ἰδίως ἐκείνες ποὺ ἔζησαν πῶς κοντὰ στὴ φύση. Σὲ μιὰ μάλιστα ἀπὸ αὐτὲς τὶς γυναίκες ἐμπιστεύετον τὴν ευτυχία του καὶ καθὼς φαίνεται δὲν μετάνωσεν οὐτε μιὰ στιγμὴ γι' αὐτό. Ἡ γυναίκα αὐτὴ ἐλέγετον Ματθίλδη Μιρά καὶ φύλαγε ἀγελάδες, Ἦταν λαοκακομιμένη, φρέσκι, μὲ λαμπερὰ μάτια, χεῖλη χοντρά καὶ κατακόκκινα. Μὴ ἔξεροντας καθόλου νὰ διαβάξῃ εἶχε τὸ ἴδιον μυαλό μὲ τὸ «Νονότ», τὸν λατομιένον τὴν παπαγάλο. Ὁ Χαΐνε τὴν ἐλάτρευε. Αὐτὴ ἦταν τὸ ἰδανικὸ του, ἡ πρωτόγονη γυναίκα, ἡ γυναίκα ποὺ ἔζησε κοντὰ τὴ φύση. Δὲν τὴς εὐρίσκει κανεὶνα ἐλάττωμα. Ἐν τούτοις ἡ Ματθίλδη ἦταν καλοπαιδιό, ἀπότομη, πεισματάρη, ζηλιάρη καὶ ἐν συνόλω εἶχε ὅλα τὰ ἐλαττώματα ποὺ ἔχουν οἱ ἀμόρφωτες γυναίκες. Κατὰ βάθος ὁμοῦ ἦταν καλὴ, ἦταν πιστὴ καὶ θαρραλέα.

Ὁ Χαΐνε τὴν γνώρισε στὸ 1831. Ἦταν τότε 35 χρονῶν, κ' αὐτὴ δὲν εἶχε φτάσει οὐτὲ στὰ 20. Ἡ Ματθίλδη εἶχε κατέβει σ' ἑνα χωριὸ γιὰ νὰ βοηθῆσῃ μιὰ θεία της ποὺ εἶχε παλουτοῖδικο κ' ἐκεῖ τὴν ἐγγνώρισε ὁ Χαΐνε καὶ ἀρχισ νὰ τὴς κἀνὴ κόρτε χωρὶς νὰ δείχνῃ ὁμοῦ πῶς σκεπτόταν καὶ νὰ τὴν νυμφευθῇ. Ἡ Ματθίλδη ἀντιστάθηκε ἀρεκτὸ καιρῷ. Τέλος ὁμοῦ ὑπεχώρησε καὶ ὁ ποιητικὸς μιζόσμος νὰ γευθῇ τὶς ἀπολαύσεις μιὰς ἀγάπης ἀγάρας καὶ πρωτογονιοῦ μπορεῖ νὰ πῆ κανεῖς. Πραγματικῶς τὸ εἰδυλλίον τῶν ἦταν κάπως παράδοξο. Ἡ Ματθίλδη ἡ φύλαξ τῶν ἀγελάδων ἐξεδήλωνε τὴν ἀγάπῃ της κατὰ τρόπο ἀγριο. Κι' ἐντούτοις αὐτὸ τὸ μάλ्लιτροβήρημα, αὐτὸς ὁ θηριώδης ἔρωσ εὐχαριστοῦσε τὸν ποιητῆ.

Τέλος τὸ τριακοτὸ αὐτὸ ζευγάρι ἐγκατεστάθη στὸ Παρίσι. Ἡ Ματθίλδη ὁμοῦ δὲν ἔμενε εὐχαριστικὴν μὲ τὰς διαφόρους κατοικίας εἰς τὰς ὁποίας διέμεναν καὶ διαρκῶς μετακόμιζαν καὶ διαρκῶς γυρίζαν, ἀπὸ τὴ μιὰ συνοικία εἰς τὴν ἄλλη. Κατὰ τὰς ἱστορικὰς αὐτὰς μετακομίσεις ἡ Ματθίλδη ἔσθενε πάντα κοντὰ τὴν τὸν παπαγάλο της, τὸ «Νονότ», 50—60 καναρίνια, ἑνα δόλοχαρο κοπάδι ἀπὸ σκυλιὰ, γάτες κ' ἄλλα ζῶα!... Μόλις ἐγκαθίσταντο σ' αὐτὲς τὶς ἐφημέριες κατοικίας ἡ Ματθίλδη ἀρχίζε ἀμέσως τοὺς καυγάδες. Δὲν τὴν εὐχαριστοῦσε τίποτε. Ἄλλα κ' ὅταν αὐτὴ ἦταν ἤρημη σχετικῶς τὴν προκαλοῦσε νὰ θυμῶσῃ καὶ τὴν ἐνενοιάζε ὁ Χαΐνε, γιὰ νὰ νοιώθῃ τὴν εὐχαριστίαν τοῦ ἀλληλοφραγματος, γιὰ νὰ θαυμάξῃ τὰ μάτια της ποὺ πεποσαν φρωτὴς καὶ τὸ θεϊκὸ της σῶμα ποὺ ἔφερε δόλοχαρο. Κατὰ τὰς θεομηνίας αὐτὰς τὸ σπίτι ἀνεστατοῦντο, μεταβίλλετο εἰς κολασιν. Ὁ παπαγάλος ἀρχίζε νὰ στριγγλίζῃ καὶ νὰ χτυπᾷ τὰ πτερά τοῦ βγάζοντας διαπεραστικὰς φωνεῖς, τὰ καναρίνια φοβισμένα φτεροῦντζαν μέσα στὰ κλουβιά τους καὶ τὰ σκυλιὰ γαυγίζανε! «Ὅλο αὐτὸ τὸ κακὸ ἠφθαίνε τὸν Χαΐνε κ' ἐτελεῶνε πειὰ μὲ μιὰ παθητικὴ συμφιλίωσι...

Ὁ Χαΐνε ἀγαποῦσε τὴ Ματθίλδη τρελλά. Σὲ κάποιον φίλο του ἔγραφε γι' αὐτήν:— «Ἡ Ματθίλδη ποὺ κἀνὴ χαρούμενη τὴ ζωὴ μου με εἰς αἰώνιος ἀλλαγὲς τοῦ χαρακτικῶς της. Δὲν σκεπτομαι πειὰ νὰ φαρμακωθῶ, ἢ νὰ πεθῶω ἀπὸ ἀσφυξία».

Ἐθαμάσθη πὴν οὐ ἀνίχε στὴν Ματθίλδη του, ἀκόμη καὶ τὴν... ἀμάθειά της! Ἡ Ματθίλδη ἐξ ἄλλου εἶχε γίνε γυναίκα του, χωρὶς νὰ φαντάζεται τὴν ἀξία του. Τὸν ἀγαποῦσε, «γιατὶ ἦταν αὐτὸς!»

Ὁ Χαΐνε! Ὡς ποιητὴ τὸν ἀγνοοῦσεν ἐντελῶς. Δὲν εἶχε διαβάσει οὐτε μιὰ λέξῃ ἀπ' τὰ ποιήματα του!... Μὲ τὴν Ματθίλδη του ὁ Χαΐνε ἔζησε 6 χρόνια. Τὴν νυμφεῦθηκε δὲ τὴν 31 Αὐγούστου 1841. Εἶναι δὲ γνωστὸν σχετικῶς ὅτι ἡ οἰκογενία του δὲν ἐνθουσιαστικὴ καθόλου μὲ τὸν γάμο αὐτόν.

Ἐν τούτοις τὸ καλοκαίρι τοῦ 1844 ἡ μητέρα τοῦ Χαΐνε ἐδέχθηκε τὸ τ α ἰ ρ ι α σ μ ἔ ν ο αὐτὸ ζευγάρι στὸ Ἄμβουργο. Στὴ προζυμοίαν κ. Χαΐνε ἀντίκρουσε γιὰ πρώτη φορὰ τὴ νύφη της. Ἡ ἔμορφιά της Ματθίλδης τὴν ἔκαμε νὰ τὴν συμπαθῆσῃ, ὅταν ἔξαρνα συννέβη κάποιον ἀπρόοπτο ἐπεισόδιο. Ὁ ἀδελφὸς τοῦ Χαΐνε, Ἐμλιπτεν, σηκωνότανas ἑνα κίβωτιο τὴς κομματιάδας του, ἐννοίωσε ἑνα τρομερὸ τοίμαγμα στὸ δάκτυλο τὴς τραυμάτῶν τὸ ἐπέταξε κάτω. Ἡ Ματθίλδη βλέποντας τὶ συνέβη ἐβγάλε γορεῖς κραυγὲς κ' ἔκανε σάν τρελλά. Τὸ κίβωτιο περιεῖχε τὸν «Νονότ», τὸν ἀγαπημένον παπαγάλο της κ. Ματθίλδης, ἡ ὁποία ἐξακολούθησε νὰ οὐρλιάξῃ:

— Ἄχ! τὸν δυστυχισμένον μου, τὸν «Νονότ»! Δὲν φτάνει ποὺ δὲφανε ἀπὸ τὴ θάλασσα τὸν πεοὺν τῶρα καὶ χίμω!..

Ὁ Χαΐνε ποῦχε παρακολούθησε τὴ σκηνὴ ἦταν λιγωμένος ἀπ' τὰ γέλοια. Δὲν συνέβη ὁμοῦ τὸ ἴδιο καὶ μὲ τοὺς δικούς του, οἱ ὁποῖοι θυμῶσαν στὰ γερά. Κατόπαν αὐτοῦ ὁ ποιητικὸς ἀναγκάσθηκε μετὰ λίγες ἡμέρες νὰ στείλῃ πίσω τὴν γυναίκα του στὸ κολλέγιο ποὺ τὴν εἶχε εἰσαγάγει λίγο καιρὸ ὕστερα ἀπὸ τὴν ἐξοσί του.

Ὁ ἴδιος ἔμεινε στὸ Ἄμβουργο γιὰ νὰ κανονίησῃ μερικὰς ὑποθέσεις του, ἀλλὰ ὁ χωρισμὸς τὴς Ματθίλδης τὸν βασάνιζε. Τὴν ποθοῦσε, ἔκανε σάν τρελλά, τὴς ἔγραφε:

«Εἶμαι λυπημένος μὲχρι θανάτου ἀπὸ τὸν καιρὸ ποὺ ἐργυρε... Τρεῖς μέρηs ἔχουν περᾶσι ποὺ λείπεις καὶ πάω νὰ τρελλαθῶ! Δὲν κᾶνω τίποτα, δὲν μπορῶ νὰ σκεφθῶ τίποτα!..»

Σ' ἑνα ἄλλο του γράμμα τὴς διηγείται πῶς χορεύει καὶ τραγουδεῖ ὁσάκις λαβαίνει ἐπιστολὴ της.

«Μὴν ἐκχᾶς πῶς δὲ ζῶ παρὰ γιὰ σένα! τὴς γράφει, Γυναικοῦλα μου, ἀγαπημένη, ἀκρηβὶ μου ἀγάπη, φτωχὸ μου πσοβατάκι! μόνη μου χαρὰ σ' αὐτὴ τὴ γῆ!..»

Ἡ λατρεία αὐτὴ πρὸς τὴν Ματθίλδη κράτησε ὡς τὸ τέλος τὴς ζωῆς τοῦ Ποιητοῦ. Ἡ ζουτὲς παιδιακίσιες κουβέντες της, τὰ λαγαυὰ τὴς χωρὶς ἀφορητὴ, τὰ πειράγματα της, ἐνθουσιάζαν τὸ Χαΐνε ὁ ὁποῖος κάθε μέρα τὴς εὐρίσκει καὶ καινούριους χᾶρες.

Οἱ φίλοι του διηγούνται πῶς ὅταν τὸν ἐπισκεπτότον ἀρωστο πᾶ στὸ κρεβάτι του, τὸ μὲ μέσο τὴς θύλιας ὁ ποιητικὸς ἀκούε τὶς διαπεραστικὰς φωνεῖς τὴς Ματθίλδης νὰ ὑψώωνται καὶ νὰ γεμίζουσι τὸν ἀνιστοῦσε ἀμέσως σιωπὴ σὲ ὅλους γιὰ νὰ ρουφιῆ αὐτοὺς τοὺς λατρεμμένους ἦχους. Συγχρόνως τὸ κλωμὸ, ἀδυνατισμένον προσωπο τοῦ ἐλαμπε ἀπὸ χαρὰ. Τὰ γράμματά του πρὸς τὴ μητέρα του εἶνε γεμάτα ἀγάπῃ γιὰ τὴ Ματθίλδη, διηγείται τοὺς θυμῶς της, τὴ σταπαλὴ της, τὰ κακρίτια της, μ' ἐνθουσιασμό.

Βεβαίωως πῶς τὸν εἶχε πολλὰς φορὲς ἐμποδίσει νὰ πεθάνῃ κρατώντας του τὸ χερί καὶ μιλοντάς του. Μιὰ νύχτα μέσα στὶς ἄλλες ποὺ ἦταν πολὺ ἀσηχημὰ τὴν ἀκούε νὰ ἐπαυλαμιβᾷν ἡμέσα στυλὺς λυγμούς της.

—Ὁχ, Ἐρριξ, ὅχι δὲν θὰ πεθάνῃς, δὲν θὰ τὸ κᾶνῃς αὐτό. Θὰ μὲ λυπηθῆς. Ἐγώσου τὸν παπαγάλο μου σήμερα τὸ πρωί. Ἄν πεθάνῃς καὶ σὺ θὰ εἶμαι πολὺ δυστυχισμένη!

Ἦταν μιὰ διαταγὴ γιὰ μὲνα αὐτό, ἐξήγησε ὁ Χαΐνε διηγούμενος τὸ περιστατικὸ σὲ μιὰ φίλῃ του, τὴ κυρία Ζωμπερ, καὶ γι' αὐτὸ δὲν ἐπέθανε.

Ἡ Ματθίλδη ἔζησε 30 δόλοχαρο χρόνια ὕστερα ἀπὸ τὸ θάνατο τοῦ ποιητοῦ. Εἶχε γίνε μιὰ πολὺ χοντρὴ κυρία μὲ κάτωστρα μαλλιά καὶ παραπονοῦσαν συχνὰ γιὰ τοὺς ρεματισμοὺς της. Εἶχε πάντα τὸ αἰώνιο τὴς κέρι καὶ μεχρὶ τοῦ θανάτου της ἔμεινε ἑνα μεγάλο ἄμυαλο παιδί.

Α. Β. Παλμύρες

ΖΗΤΟΥΝΤΑΙ πρὸς ἀγορὰν τὰ κάτωθι βιβλία: Τὸ «Τσάκωμα ὑπὸ Ἐδμ. Ἀμπου, μετάρφ., «Συλλογὴ Δημοδῶν Ἀσμάτων» Ζαμπελίου, «Σονέττα» Στ. Μαρθζέτι, «Ἐξωτικὰ» ποιημ. Ι. Πολέμη, «Τὸ Φίλημα» ποιημ. Γ. Τερστρέτ, «Ἀνθρῶπος τοῦ Κόσμου» Γρ. Σενοπούλου. Γράψατε κ. Χ. Σταμ. περιοδικὸν «Μπουκέτο».

